Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 863 Wijziging van de Kieswet in verband met het stellen van nadere regels voor bijstand in het stemhokje

Nr. 21

AMENDEMENT VAN HET LID CLEMMINCK

Ontvangen 1 juli 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

In artikel I, onderdeel B, wordt aan het voorgestelde artikel J 28a een lid toegevoegd, luidende:

4. Een lid van het stembureau dat bijstand verleent, draagt daarbij geen zichtbare persoonlijke uitingen waaruit een politieke, godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging blijkt.

Toelichting

Dit amendement regelt dat het lid van het stembureau dat in het stemhokje bijstand verleent, bij die taak zichtbaar neutraal optreedt.

Het wetsvoorstel kent aan stembureauleden een bijzondere rol toe. Zij kunnen in het stemhokje aanwezig zijn en kennisnemen van de stemvoorkeur van een kiezer die bijstand nodig heeft. Juist in die situatie moet iedere schijn van beïnvloeding, druk of partijdigheid worden vermeden. De kiezer moet erop kunnen vertrouwen dat degene die in het stemhokje bijstand verleent, dat doet vanuit een strikt neutrale publieke taak.

De regering wijst er in de toelichting op dat bijstand door een stembureaulid meer waarborgen biedt, onder meer omdat stembureauleden neutraal en getraind zijn. Indiener acht het daarom logisch om die neutraliteit ook zichtbaar te borgen bij de meest gevoelige handeling: het verlenen van bijstand in het stemhokje. Het amendement maakt daartoe een beperkte, verkiezingsrechtelijke norm, zonder te veronderstellen dat voor stembureauleden in algemene zin een uniformplicht of vergelijkbaar wettelijk regime geldt.

Indiener onderkent dat deze norm kan raken aan de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging en aan de vrijheid van meningsuiting. De beperking is naar het oordeel van indiener gerechtvaardigd, omdat zij bij formele wet wordt gesteld, beperkt is tot de specifieke taak van bijstand in het stemhokje en strekt ter bescherming van stemvrijheid, stemgeheim en het vertrouwen in de onpartijdige uitvoering van het verkiezingsproces.

kst-36863-21
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

De norm ziet op zichtbare persoonlijke uitingen, waaronder kledingstukken en accessoires kunnen vallen. De norm ziet niet op de persoon van het stembureaulid of op uiterlijke kenmerken als zodanig, maar uitsluitend op zichtbare uitingen die een politieke, godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging kenbaar maken.

Voor politieke uitingen sluit dit aan bij de onpartijdige positie die stembureauleden in het stemlokaal reeds behoren in te nemen. Voor religieuze en levensbeschouwelijke uitingen concretiseert het amendement die neutraliteit uitsluitend voor de situatie waarin het stembureaulid in het stemhokje bijstand verleent.

De verplichting is beperkt tot het lid van het stembureau dat daadwerkelijk in het stemhokje bijstand verleent en tot het moment waarop die bijstand wordt verleend. Het amendement ziet dus niet op de kleding van de kiezer zelf en evenmin op uitingen buiten deze specifieke taak. Het doel is uitsluitend om de neutraliteit, de stemvrijheid en het vertrouwen in het verkiezingsproces te versterken.

Clemminck